

Memo

2 april 2025

Onderwerp: Bijlage 7 en 8. Voorstel invulling stadsgesprek uitsluiting door armoede en discriminatie & racisme

Zaaknummer:

Steller: C. Bakker en M. Bakker

Team: Zorg en Samenleving

Aan:

Status: Definitief

Reden: Voor besluitvorming

Teammanager: Paraaf

Bijlage 7. Voorstel invulling stadsgesprek uitsluiting door armoede

1. Doel: waarom in gesprek?

Armoede gaat niet alleen over geld. Het gaat over veel meer. Sociale uitsluiting is niet mee kunnen doen. Het doet wat met je zelfvertrouwen en het doet wat met je als ouder, als kind, als mens.

Het doel van de stadsgesprekken is om nader tot elkaar te komen en elkaar beter te leren begrijpen. Wij willen dat iedereen in Hoorn kan meedoen, kan rondkomen en vooruitkomen. Daarom is het goed om stil te staan bij de gevolgen van armoede en sociale uitsluiting.

In 2025 wordt het Rondkomen beleid geactualiseerd. Een stadsgesprek over de gevolgen van armoede en van sociale uitsluiting kan leiden tot meer begrip en inzicht in de problematiek en tegelijkertijd bijdragen aan gezamenlijke oplossingen en concrete (beleids)veranderingen.

2. Publiek: met wie in gesprek?

Hoornse inwoners: deelnemers moeten wonen in Hoorn, Blokker of Zwaag en hebben (in)direct te maken met armoede. Dit kunnen inwoners zijn die in armoede leven, ervaringsdeskundigen, professionals of vrijwilligers.

Raadsleden en collegeleden: de raadswerkgroep gaf aan in gesprek te willen gaan met inwoners.

Deskundigen: maatschappelijke organisaties breed (dus ook verenigingen, scholen, moskeeën, kerken etc), sociaal werkers, academici of andere experts die kunnen bijdragen aan de discussie.

3. Randvoorwaarden?

Locatie: Belangrijk is om van tevoren na te denken over een goed bereikbare, uitnodigende en veilige ruimte waar mensen zich vrij voelen om hun ervaringen te delen zonder angst voor veroordeling.

Goede structuur van het gesprek met uitleg over het doel en ruimte voor:

- persoonlijke verhalen en ervaringen over armoede.
- Interactie en ruimte voor de dialoog in plaats van een eenzijdige discussie.

Neutrale facilitator die het gesprek in goede banen leidt en zorgt voor evenwichtige deelname en dat alle stemmen worden gehoord.

Duidelijk en toegankelijk taalgebruik, zodat iedereen het gesprek kan volgen.

Duidelijkheid en transparantie over een vervolg.

Heldere communicatie waarbij inwoners worden aangemoedigd om deel te nemen en waarbij inwoners worden bereikt die in armoede leven.

Voorbeeld van een stadsgesprek over uitsluiting door Armoede

1. Introductie (10 minuten)

- **Woord van de wethouder/burgemeester (of lid raads werkgroep) van de gemeente:** Bestuurder benadrukt het belang van dit gesprek voor Hoorn en de wens om ieders stem te horen, vooral die van de mensen die getroffen worden door armoede.
- **Presentator/Facilitator:** Een neutrale facilitator opent het gesprek en legt het doel van het stadsgesprek uit: een open en constructieve dialoog voeren over hoe armoede leidt tot uitsluiting in Hoorn en hoe dit anders zou kunnen.

2. Introductie (20-30 minuten) over uitsluiting door iemand die dit goed kan verwoorden.

Denk bijvoorbeeld aan een ervaringsdeskundige van bijvoorbeeld Sterk uit Armoede, zie website [Home - Sterk uit Armoede](#) en ook https://youtu.be/P3Sajo_M9_4.

3. Persoonlijke verhalen en ervaringen (20-30 minuten) over uitsluiting door armoede

- **Inwoners delen verhalen:** Enkele inwoners worden uitgenodigd om kort hun ervaringen te delen over hoe armoede hun dagelijks leven beïnvloedt of beïnvloedden waardoor zij zich buitengesloten voelen of voelden. Dit kan bijvoorbeeld gaan over:
 - Sociale uitsluiting, zoals het niet mee kunnen doen aan sociale activiteiten
 - Ervaren stigma of discriminatie door armoede
 - Toegang tot gezondheidszorg of onderwijs

4. Interactief in gesprek (40 minuten) => reflecteren op punt hiervoor en nadenken over de vraag: hoe kunnen we met elkaar sociale uitsluiting tegengaan in Hoorn?

- **Vorm is afhankelijk van aantal deelnemers en samenstelling**

Kan in het gesprek over van alles gaan, denk aan toegang tot sociale voorzieningen en ondersteuning, gevolgen voor mentale en fysieke gezondheid of aan situatie in specifieke buurten en/of wijken

- **Doel:** bespreken van uitdagingen en mogelijke oplossingen
- **Terugkoppeling uitkomsten/oplossingen/tips**

5. Plenaire sessie met terugkoppeling (20 minuten)

- **Samenvatting en conclusies:** De facilitator vat de belangrijkste punten samen die uit onderdeel 4 naar voren zijn gekomen.

Deze punten kan de gemeenten meenemen in het te actualiseren beleid

6. Afsluiting en vervolg (10 minuten)

- **Afsluiting door de facilitator:** De facilitator bedankt iedereen voor hun bijdrage en benadrukt het belang van blijvende samenwerking tussen inwoners, gemeente en maatschappelijke organisaties.
- **Vervolg:** gemeente geeft aan hoe het vervolg eruitziet.

Bijlage 8. Voorstel invulling stadsgesprek discriminatie en racisme

1. Doel: waarom in gesprek?

Hoorn is van iedereen. Racisme en discriminatie horen daar niet bij. In 2025 voert I&O Research een herhalende inwonerspeiling over naar de ervaringen rondom verbondenheid, culturele diversiteit en discriminatie in de gemeente Hoorn. Hoe thuis en veilig voelen onze inwoners zich in Hoorn? En hoe kunnen we zorgen dat iedereen met respect en gelijkwaardig behandeld wordt?

Doel van de stadsgesprekken is om nader tot elkaar te komen en elkaar beter te leren begrijpen.

2. Publiek: met wie in gesprek?

Aantal deelnemers?

De vorm van de dialoogtafel is gericht op maximaal 100 deelnemers, ofwel 50 dialoogkoppels. De vorm stelt geen voorwaarden aan aard of achtergrond van gespreksdeelnemers.

Welke deelnemers?

- *Hoornse inwoners*

Uitgangspunt voor het stadsgesprek is om met Hoornse inwoners in gesprek te gaan. Deelnemers moeten dus wonen in Hoorn, Blokker of Zwaag.

- *Raadsleden en collegeleden:*

Lokale politici, zoals raadsleden.

Hoe nodigen we deelnemers uit?

Een belangrijke wens van de Raadswerkgroep Stadsgesprekken is om vooral ook deelnemers vanuit het 'stille midden' te betrekken bij het stadsgesprek. Ook ziet de werkgroep het liefst een gevarieerde groep inwoners (verschillende wijken, achtergronden, standpunten, generaties, etc.). We stellen daarom voor om de raadsleden en de mensen die zich aanmelden te motiveren om iemand anders uit te nodigen, iemand die zij niet of nog niet goed kennen. Hierdoor ontstaat een soort sneeuwbal effect. Daarnaast is vrije aanmelding mogelijk.

Advies:

- Stel geen maximum aantal deelnemers, sluit niemand uit. Vraag geïnteresseerden om zich vooraf aan te melden en bepaal aan de hand van dat aantal of er één of meer gesprekken gaan plaatsvinden.
- Bepaal als uitgangspunt dat het stadsgesprek bedoeld is voor inwoners van Hoorn, Blokker en Zwaag.
- Kies voor vrije aanmelding om gespreksdeelnemers uit te nodigen en zet als gemeente en raad(sfracties) actief eigen netwerken en media in om inwoners te bereiken.

3. Afzender: als wie in gesprek?

- Burgemeester als organisator/toehoorder.
- Raad als gespreksdeelnemer, met aandacht voor de verhouding raadsleden/inwoners.
- Organisatie als facilitator.

4. Onderwerp: waarover in gesprek?

Het stadsgesprek gaat over discriminatie, racisme, erbij horen en je thuis voelen in Hoorn. Voor dit gesprek voert I&O Research een inwonerspeiling uit over deze onderwerpen. Dit is een herhalend onderzoek, want deze is eerder uitgevoerd in 2021. De resultaten van het onderzoek kunnen gebruikt worden in de dialoogvragen. Het doel van het stadsgesprek is om elkaar beter te leren begrijpen en zo nader tot elkaar te komen. Het gaat om nieuwsgierig zijn naar elkaar en om verbinding.

5. Gespreksvorm: hoe in gesprek?

Een geschikte gespreksvorm voor dit soort thema's is de dialoogmethode die ook wordt toegepast bij de Ketikoti Dialoogtafel, welke eerder heeft plaatsgevonden in Hoorn. Het gaat hier om één-op-één gesprekken, die gestructureerd verlopen aan de hand van drie dialoogvragen. Deze methode is vastomlijnd van opzet en heeft altijd dezelfde volgorde. Sprekers en luisteraars wisselen elkaar af op aanwijzingen van de gespreksleider. We houden hierbij de tijd aan die vooraf is afgesproken. Inclusief stiltemomenten om na te denken en te reflecteren over wat je dialoogpartner zojuist heeft gezegd. Wat heeft je daarin het meest geraakt? Een dialoogvraag duurt ca. 20 minuten.

Vooraf en tussen de dialoogvragen in is de inzet van ervaringsdeskundigen mogelijk. Twee of drie inwoners die ervaring hebben met discriminatie en racisme mogen een persoonlijk verhaal van maximaal 5 minuten vertellen aan het grotere gezelschap. Dit breekt het ijs en geeft het goede voorbeeld aan de rest van de groep om open met elkaar het gesprek aan te gaan.

De vaste structuur, spelregels en het toezicht van de gespreksleider bieden sociale veiligheid, wat zeer belangrijk is bij thema's als racisme en discriminatie. De opzet laat inwoners actief naar elkaar luisteren en vragen stellen en past daarmee bij het doel van nieuwsgierigheid en verbinding.

Zie hieronder een voorbeeld van dialoogvragen die in 2023 in Hoorn zijn gebruikt bij de Ketikoti Tafel:

Burgermoed versus Stilzwijgen

- Vraag 1: Kunt je een gebeurtenis delen, toen je achteraf beseftte dat je stilzwijgend getuige was iemand die gediscrimineerd werd of een discriminerende opmerking maakte in jouw omgeving? Welke gevoelens roept die herinnering bij je op?
- Vraag 2: Deel een ervaring waarbij het je gelukt is om je uit te spreken toen je getuige was van discriminatie. Welke emoties maakte deze ervaring bij je los?
- Vraag 3: Wat heb je nodig om je vaker uit te spreken? Wat zou je over de drempel helpen in zo'n geval, om 'burgermoed' te vatten?

6. Organisatie: praktische afspraken

Waar in gesprek?

Voorstel is om het gesprek/de gesprekken op een neutrale locatie te organiseren waar ruimte is voor max. 100 deelnemers die tegenover elkaar zitten. Dit kan eventueel in het werkcafé van het gemeentehuis.

Wanneer in gesprek?

Als de raads werkgroep instemt met dit voorstel kan het stadsgesprek in Q3/Q4 2025 plaatsvinden. In Q2 2025 vindt de inwonerspeiling plaats. Begin Q3 kunnen de voorbereidingen getroffen worden, inclusief het werven van deelnemers.

Wie doet wat?

Het projectteam bereidt het stadsgesprek voor, inclusief de communicatieaanpak. De gesprekken worden begeleid door de professionele begeleiders die de dialoogmethode kennen. De raad is deelnemer.

Hoe delen we de resultaten van het stadsgesprek?

Aandachtspunt bij de gekozen gespreksvorm is: hoe delen we de resultaten van het stadsgesprek? Niet iedereen kan (en wil) erbij zijn. Toch zal er ook vanuit de buitenwereld interesse zijn voor hoe de gesprekken verlopen en wat deelnemers eruit halen. Suggesties is om een sfeerimpressie te maken en deelnemers (anoniem) de mogelijkheid te geven een bericht achter te laten over hun ervaring of met een advies aan de gemeente.

7. Financiën

In 2023 heeft de Ketu Koti Tafel €10.000 gekost. Dit was inclusief gespreksbegeleiding, diergangendiner, aankleding en zang, exclusief locatie. Voor dit stadsgesprek is catering als zodanig, aankleding en zang niet nodig. De kosten hebben vooral betrekking op de gespreksbegeleiding. De verwachting is daarom dat de kosten lager uitpakken. Er wordt rekening gehouden met een bedrag van €4.000, welke gedekt wordt uit het budget voor het inclusiebeleid.